

KOMMUNERNES LANDSFORENING

KOMMUNALE TJENESTEMÆND OG
OVERENSKOMSTANSATTE

Den 19. april 1990

A F T A L E

om godtgørelse for merarbejde til tjenestemænd uden højeste
tjenestetid.

Realitetsændringer i forhold til merarbejdsaftalen af 21. marts
1985 er markeret med marginstreg.

Under henvisning til tjenestemandregulativets § 32, stk. 1, er følgende aftale om godtgørelse for merarbejde indgået mellem Kommunernes Landsforening og Kommunale Tjenestemænd og Overenskomstansatte.

§ 1.

Til tjenestemænd i kommuner uden for hovedstadsområdet, for hvem der ikke gælder en højeste tjenestetid, kan der ydes godtgørelse for merarbejde efter reglerne i §§ 2-6.

Generelle bemærkninger:

Godtgørelse for merarbejde forudsætter, at kommunalbestyrelsen forinden merarbejdet iværksættes har givet sin tilslutning til, at der er tale om en nødvendig tidsmæssig overskridelse af større omfang af den normale arbejdsforpligtelse, der gælder for tjenestemanden. Godtgørelse kan derfor kun ydes på grundlag af en vurdering af den totale arbejdspræstation i tidsmæssig henseende i forhold til den totale arbejdsforpligtelse. Der kan således ikke ydes godtgørelse alene på grundlag af en bestemt arbejdsopgaves karakter og indhold. Der kan heller ikke ydes godtgørelse alene med henvisning til, at der er ydet en særlig påskønnelsesværdig indsats.

Godtgørelse for merarbejde kan kun ydes for merarbejde, der er af midlertidig karakter, og reglerne forudsætter en individuel bedømmelse i hvert enkelt tilfælde. Aftalen giver ikke hjemmel til regelmæssigt at yde kompensation af ensartet størrelse til en tjenestemand eller til grupper af tjenestemænd.

Det anbefales, at kommunalbestyrelsen lader betragtningerne fra tjenestemandskommissionen af 1965, som er gengivet i bilaget til aftalen, indgå i overvejelserne, når der skal tages stilling til, om der bør gives forhåndsgodkendelse af at iværksætte et merarbejde.

Som det fremgår af § 4 fastsætter kommunalbestyrelsen, i hvilket omfang dvs. for hvilket antal timer der skal ydes godtgørelse for merarbejde.

Kommunernes Landsforening skal understrege vigtigheden af, at kommunalbestyrelsen bedst muligt udnytter de muligheder for dokumentation og kontrol, som de gældende regler og de faktiske forhold tillader. Følgende formkrav bør således efter Kommunernes Landsforenings opfattelse i alle tilfælde være opfyldt:

- a) Godtgørelse for merarbejde kræver i alle tilfælde en skriftlig redegørelse fra vedkommende tjenestemand med angivelse af grundlaget for merarbejdet, dets karakter samt timeforbruget.
- b) Redegørelsen, herunder det angivne timeforbrug, skal attesteres af tjenstemandens nærmeste chef, der foretager indstilling på grundlag af sin vurdering af redegørelsen og drøftelsen med tjenstemanden.

For forhåndsgodkendt, konstateret og attesteret merarbejde skal det af kommunalbestyrelsen fastsatte timetal lægges til grund for ydelse af godtgørelse efter §§ 5 eller 6

§ 2.

Stk. 1

Godtgørelsen kan kun ydes for tjenstligt merarbejde, som er af midlertidig karakter, og som er pålagt tjenstemanden efter særlig ordre eller ifølge en godkendt tjenstefordeling eller i øvrigt på forhånd har været godkendt som en forudsætning for den forsvarlige varetagelse af de tjenstlige pligter, der er forbundet med stillingen.

Stk. 2

Godtgørelse kan endvidere kun ydes, hvis merarbejdet har været af større omfang og har strakt sig over en periode, der normalt ikke må være mindre end 4 uger.

Stk. 3

For tjenestemænd i egentlige chefstillinger og stillinger, der kan ligestilles med chefstillinger, vil der kunne stilles større krav med hensyn til arbejdsbyrdens omfang end for andre tjenestemænd, uden at der dog kan pålægges disse tjenestemænd en ubegrænset arbejdsbyrde uden særlig godtgørelse. Godtgørelse ydes kun for merarbejde, der har været af et sådant omfang, at den pågældende tjenestemands samlede arbejdsbyrde set over en længere periode væsentligt har oversteget den arbejdsbyrde, der påhviler personalegrupper, som oppebærer rådighedstillæg som godtgørelse for overarbejde mv.

Stk. 4

Til tjenestemænd, der oppebærer særligt tillæg, herunder rådighedstillæg, som godtgørelse for overarbejde mv., kan godtgørelse kun ydes, hvis det samlede merarbejde væsentligt overstiger det overarbejde, der anses som godtgjort gennem det særlige tillæg.

Stk. 5

Der kan indgås aftale mellem Kommunernes Landsforening og den forhandlingsberettigede organisation om, at merarbejdsaftalen ikke finder anvendelse for visse tjenestemandstillinger.

Bemærkning:

For kommunaldirektørstillinger og visse forvaltningschefstillinger er der aftalt yderligere særlige tillæg, der ydes under den forudsætning, at stillingsindehaveren fraskriver sig ret til godtgørelse efter merarbejdsaftalen.

§ 3.

For at godtgørelse kan ydes, skal tjenestemanden til sin foresatte afgive en indberetning om grundlaget for merarbejdet og dets omfang. Sådant indberetning afgives ved merarbejdets ophør, eller, hvis merarbejdet strækker sig over længere tid, mindst hvert kvartal. De tjenestemænd, der er nævnt i § 2, stk. 3, afgiver dog kun indberetning én gang om året.

§ 4.

Den enkelte kommunalbestyrelse fastsætter, i hvilket omfang der skal ydes godtgørelse for merarbejde. Fastsættelsen sker på grundlag af en indstilling fra vedkommende forvaltning, og efter at indstillingen har været drøftet med tjenestemanden.

§ 5.

Stk. 1

Godtgørelse for merarbejde ydes så vidt muligt i form af tjenestefrihed af samme varighed som det præsterede merarbejde med tillæg af 50%.

Stk. 2

Sådan tjenestefrihed bør normalt være tildelt tjenestemanden inden udløbet af det kvartal, der ligger umiddelbart efter det tidspunkt, da merarbejdets omfang er opgjort, jf. § 3.

Stk. 3

Meddelelse om tjenestefrihed gives tjenestemanden med passende varsel, der normalt ikke bør være mindre end 14 dage.

§ 6.

Hvis tjenestefrihed ikke kan ydes, godtgøres merarbejdet med en timesats, der beregnes som 1/1976 (fra 1. september 1990: 1/1924) af tjenestemandens skalatrinsløn inkl. eventuelle generelle og særlige tillæg (men ekskl. eventuelt rådighedstillæg) med tillæg af 50%.

Bemærkning ad §§ 5 og 6:

Når kommunalbestyrelsen har godkendt merarbejdets iværksættelse og/eller omfang er det samtidig godkendt, at der ydes tjenestefrihed efter § 5 eller godtgørelse efter § 6.

§ 7.

Aftalen har virkning fra den 1. april 1989 og kan opsiges skriftligt med 3 måneders varsel, dog tidligst til den 31. marts 1991.

København, den 30. marts 1990

For Kommunernes Landsforening:

H. Sølund

/ Lilian Friis

For Kommunale Tjenestemand
og Overenskomstansatte:

Ole Berg Rasmussen

/ Chr. Friis

Bilag til aftale om godtgørelse for merarbejde til tjenestemand uden højeste tjenestetid.

Tjenestemandskommissionen af 1965.

Tjenestemandskommissionen af 1965 har i sin første delbetænkning udtalt følgende om omfanget af tjenesteplichten for tjenestemand i højere placerede stillinger:

"For store stillingsgruppers vedkommende er det muligt at afgrænse omfanget af tjenesteplichterne også i tidsmæssig henseende, og overskridelser må derfor betales efter aftalte overarbejds-satser.

For andre stillinger er en tilsvarende afgrænsning ikke mulig. Det vil bl.a. gælde for en del højere placerede stillinger, hvor kun indholdet af tjenesteplichterne, men ikke omfanget kan angives. Ved den lønmæssige placering af sådanne stillinger må anlægges det synspunkt, at tjenestemanden stiller sin fulde arbejdskraft til rådighed for staten i den pågældende stilling, uden at en fiksering af arbejdstiden kan eller bør finde sted. Den enkeltes arbejdsevne vil her i særlig grad blive bestemmende for, hvor lang tid, der medgår til udførelsen af de til stillingen henlagte opgaver".

3. betænkning nr. 572/1970 fra det den 11. maj 1965 nedsatte udvalg til overvejelse af spørgsmålet om ændring af de for statens tjenestemand gældende arbejdstidsregler mm. (tjenestetidsudvalget).

Tjenestetidsudvalget har bl.a. udtalt følgende om de højere lønnede tjenestemand, for hvem der ikke gælder en højeste tjenestetid:

"For en stor del af tjenestemandene i 24. og højere lønrammer adskiller arbejdsvilkårene sig ikke på afgørende måde fra de vilkår, der arbejdsmæssigt gælder for tjenestemand i lavere lønrammer, og udvalget finder, at normeringen af stillinger inden for disse kategorier fortsat bør ske ud fra det synspunkt, at det krav, der stilles til deres arbejde, er af nogenlunde samme omfang som for andre tjenestemand vedkommende. Såfremt det måtte blive nødvendigt gennem en periode at pålægge disse tjenestemand et merarbejde af større omfang, bør der derfor ydes dem en særlig aftalt godtgørelse i form af enten fritid eller betaling.

Hvad angår tjenestemand i egentlige chefstillinger og dermed ligestillede, jf. tjenestetids-cirkulæret § 12, stk. 2, in fine, må der under hensyn til disse stillingers karakter og lønmæssige placering

i overensstemmelse med tjenestemandskommissionens synspunkter kunne stilles større krav med hensyn til arbejdsbyrdens omfang end for andre tjenestemænd.

Dette kan efter udvalgets opfattelse dog ikke være ensbetydende med, at der kan pålægges disse tjenestemænd ubegrænsede arbejdsbyrder uden særlig godtgørelse, men alene, at de pågældende må affinde sig med, at arbejdsbyrden og dermed de tidsmæssige krav til dem vil kunne variere stærkt, og at de normale arbejdstidsregler derfor ikke er anvendelige. Selv væsentlige kortvarige merbelastninger vil derfor ikke kunne motivere krav om godtgørelse, når blot arbejdsbyrden taget over længere tid ikke overskrider, hvad der med rimelighed kan forventes afviklet inden for den for andre tjenestemænd fastsatte normale arbejdstid. Hvis det imidlertid må erkendes, at der påhviler tjenestemanden en ekstraordinær stor arbejdsbyrde, der må anses for værende af varig karakter, finder udvalget, at det bør tilstræbes at skaffe den pågældende en lettelse i arbejdsbyrden. Hvor dette af organisatoriske og lignende hensyn ikke vil være muligt, ved normering af yderligere stillinger på tilsvarende niveau, bør den fornødne aflastning søges tilvejebragt ved omlægning af arbejdet, således at en del af dette overdrages andre tjenestemænd og om fornødent ved stillingsnormering på et lavere niveau. Såfremt det alligevel måtte blive nødvendigt mere varigt at pålægge en tjenestemand af den her omtalte kategori en arbejdsbyrde af ekstraordinært stort omfang, finder udvalget, at den fornødne compensation herfor bør ydes gennem den aftalte løn.

I tilfælde, hvor der midlertidigt måtte blive pålagt en af de her omhandlede tjenestemand en arbejdsbyrde, der væsentligt overstiger, hvad der påhviler tjenestemand i almindelighed, og hvor det ikke drejer sig om en ganske kortvarig periode, finder udvalget, at der herfor bør ydes den pågældende en særlig aftalt godtgørelse i form af frihed eller betaling".